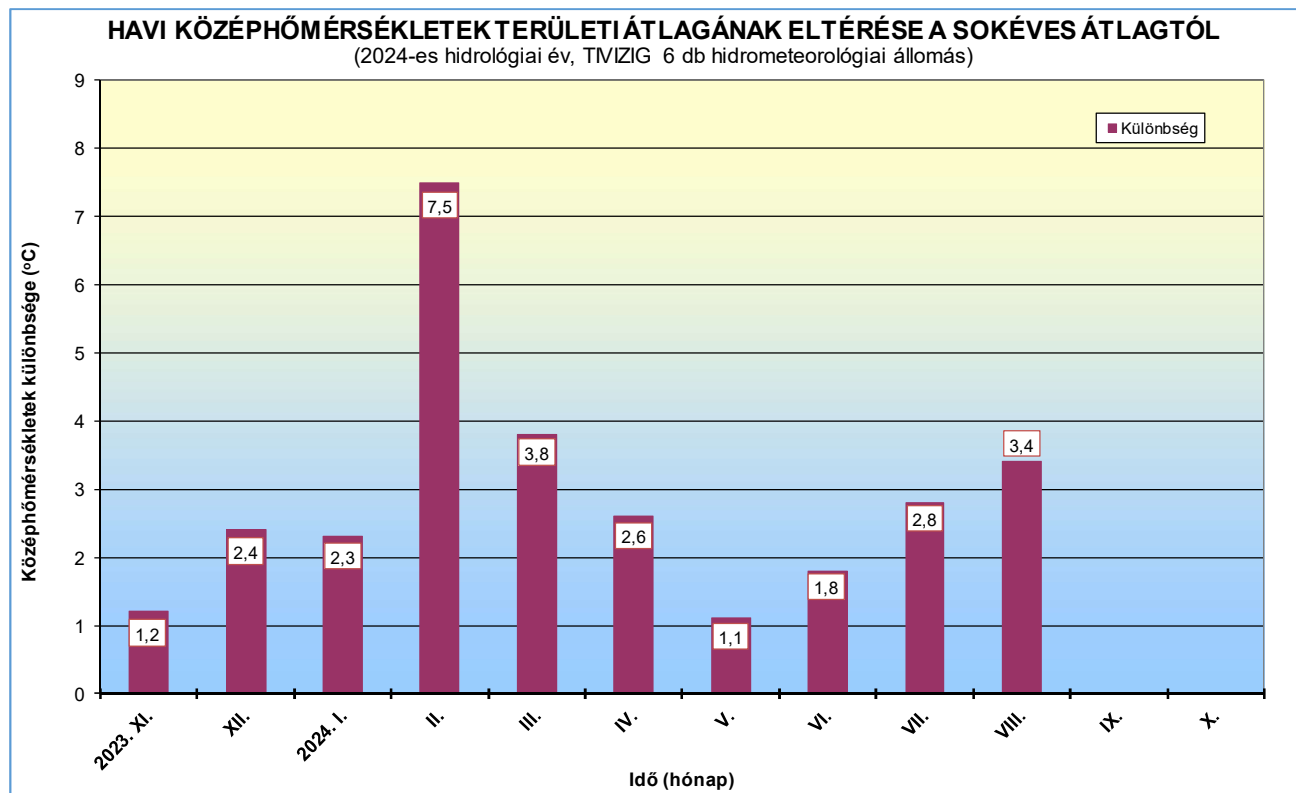

2024. augusztus havi hidrometeorológiai és vízgazdálkodási helyzetértékelés a TIVIZIG működési területére

1. Hidrometeorológiai helyzet értékelése:

Augusztus hónapot a sokéves átlagnál jóval melegebb hőmérséklet és csapadékszegény időjárás jellemezte. A TIVIZIG 6 db hidrometeorológiai mérőállomásán észlelt adatok alapján a hónap középhőmérséklete 25,2 °C volt, amely 3,4 °C-kal magasabb, mint a sokéves átlag (21,8 °C). A maximum hőmérsékletek 24,4 °C és 37,6 °C között, a minimum hőmérsékletek pedig 11,5 °C és 22,0 °C között alakultak.

A szélső hőmérsékletek jellemzésére szolgáló nyári nap (napi maximum hőmérséklet 25 °C vagy afelett) 29-31 nap, hőségnap (napi max. hőm. 30 °C vagy afelett) 24-28 nap, forró nap (napi max. hőm. 35 °C vagy afelett) 2-15 nap volt.

A vizsgált időszakban a TIVIZIG mérőállomásain mért napfénytartam a hónapra jellemző sokéves átlagnál jóval több volt.

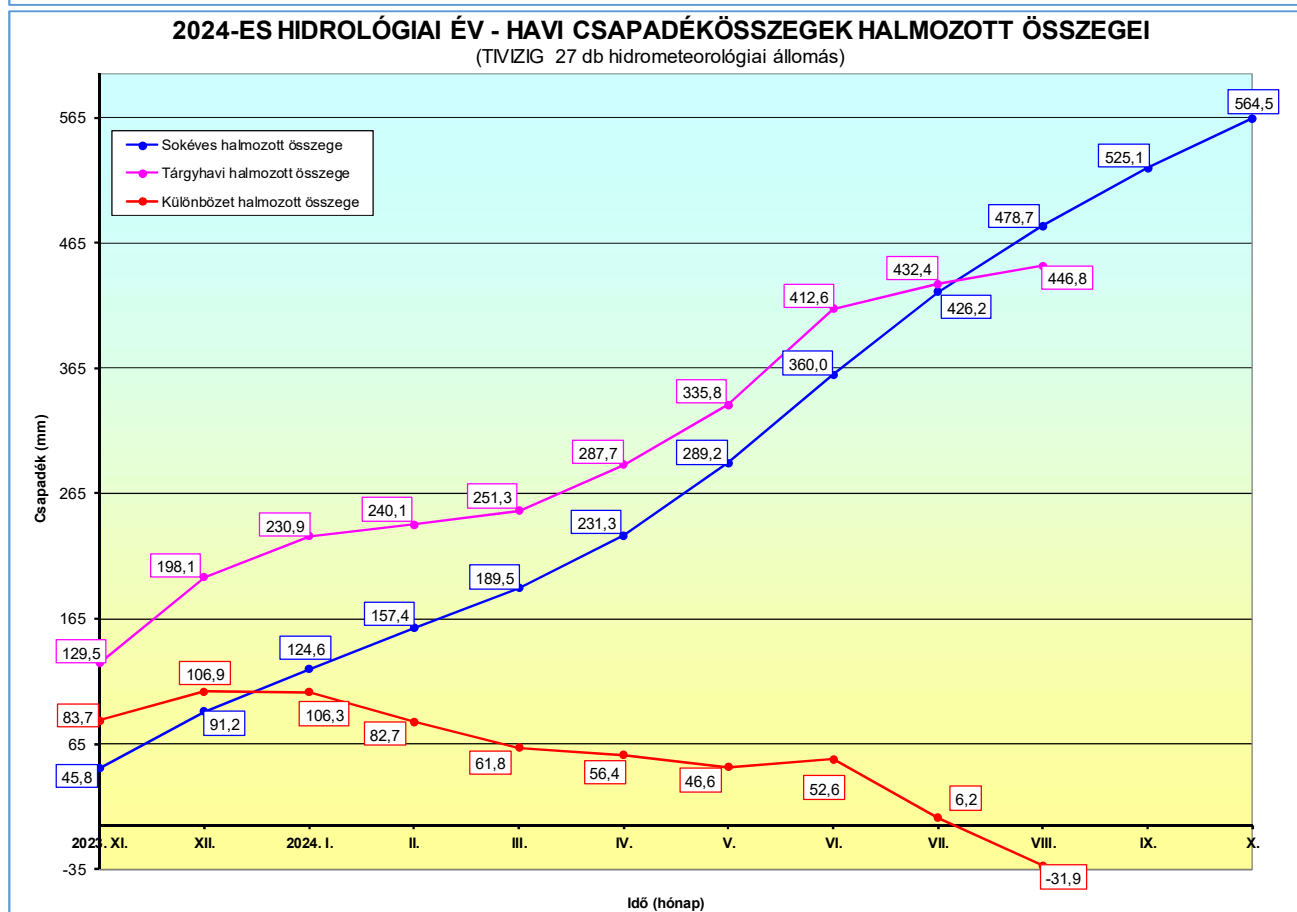
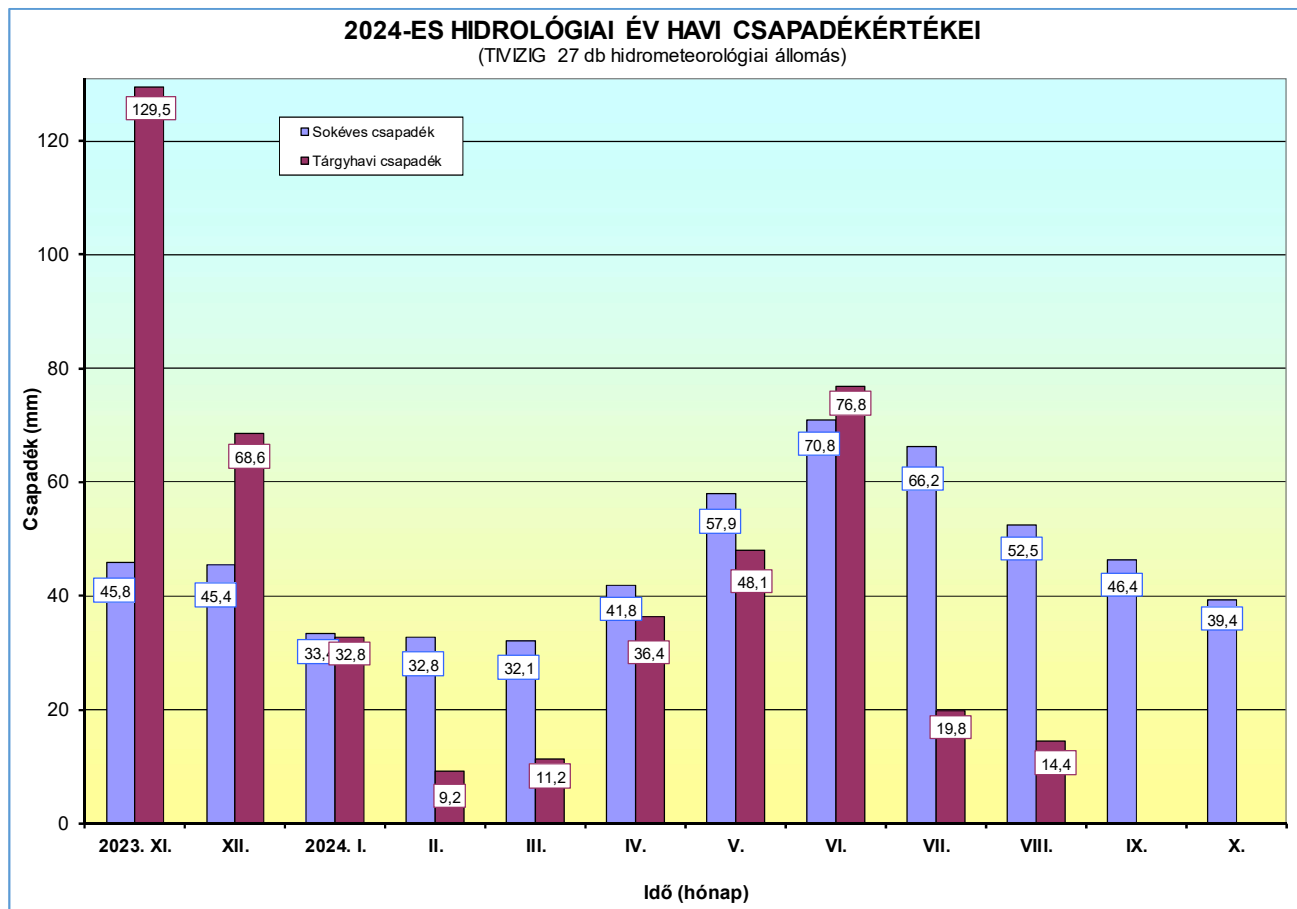
Állomás neve:	Augusztus hónapban mért napfénytartam (óra)	Napfénytartam augusztus havi sokéves átlaga (óra)	Eltérés (óra)
Apavára	340,8	248,9	+91,9
Darvas	339,8	263,1	+76,7
Debrecen (OMSZ)	355,0	281,9	+73,1

A lehullott csapadék területi átlaga 14,4 mm, amely az augusztusi sokéves átlagtól messze elmarad (52,5 mm). Működési területünkön a legtöbb csapadék egy hónap alatt 47,7 mm Nyírábrány állomáson, míg a legkevesebb 0,6 mm Szeres állomáson hullott. Az észlelőhálózatunkban a hónap során 24 óra alatt a legtöbb csapadékot Nyírábrány állomásunkon észleltük, ahol 27,0 mm esett augusztus 21-én. A belvízvédelmi szakaszok havi területi csapadékátlagainak maximuma 47,7 mm volt a 09.12. Alsónyírvíz-Nagy-éri belvízvédelmi szakaszon, ami 12 %-kal volt kevesebb a sokéves átlagnál (54,2 mm). A legkisebb területi csapadékátlag 6,6 mm volt a 09.07. Hamvas-sárréti belvízvédelmi szakaszon, amely 86,8 %-kal volt kevesebb a sokéves havi átlagnál (44,6 mm).

Területi átlag tekintetében a naptári év 137,1 mm, a tenyészidőszak 93,7 mm, a hidrológiai év pedig 31,9 mm hiányt mutat.

Csapadékviszonyok a folyók külföldi vízgyűjtő területén

Vízgyűjtő neve	Augusztus havi csapadékösszeg a vízgyűjtők területi átlagában (mm)
Tisza	43,8
Berettyó	21,4
Sebes-Körös	16,3

2. Folyóink hidrológiai jellemzői:

Folyóink határon túli vízgyűjtőjén augusztus hónapban egy alkalommal, a hónap elején hullott néhány állomáson nagyobb mennyiségű csapadék.

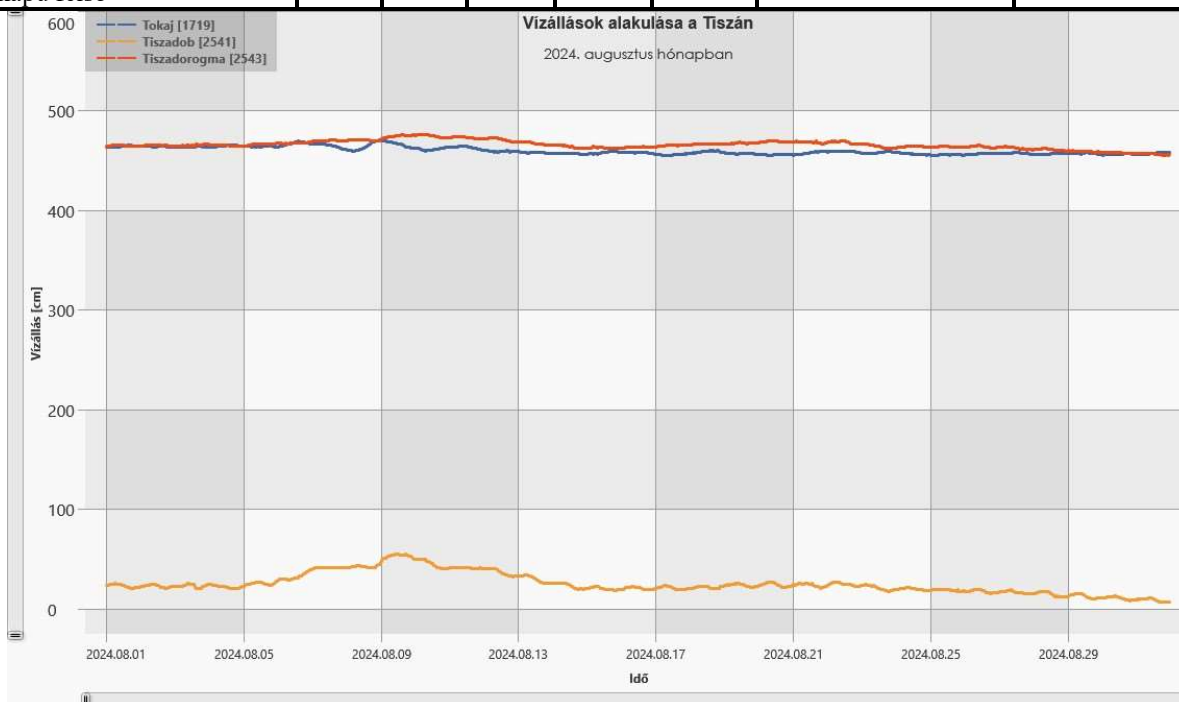
A hónapban a közép-tiszai vízállásokon a nyári üzemrendhez kötődő vízállásokat észleltünk. A hónapban a határon túli területeken lehullott kevés csapadék éreztette a hatását a folyó vízszintjén. A vízállásokban jelentős változások nem voltak észlelhetők, többnyire stagnáltak. A Tisza-tónál március 28-tól emelt nyári vízszintet tart a Kiskörei Vízlépcső (Kisköre-felső 735±5 cm). A duzzasztók – Tiszalök és Kisköre – üzemelése folyamatos és zavartalan volt.

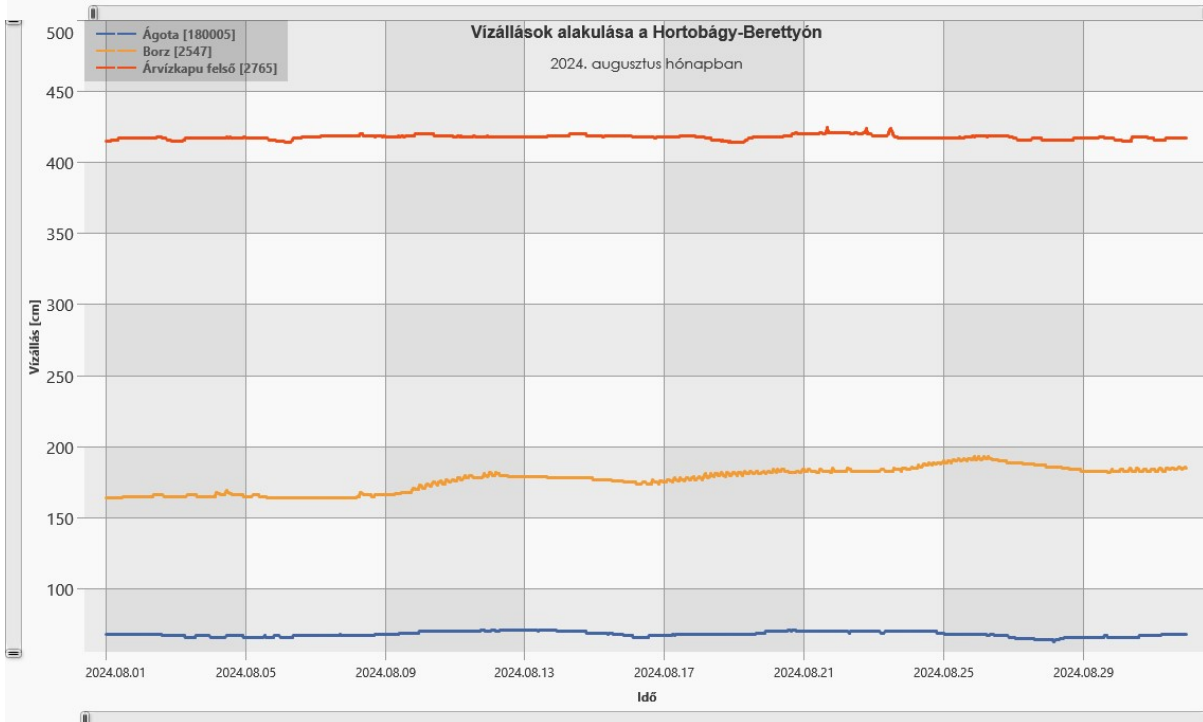
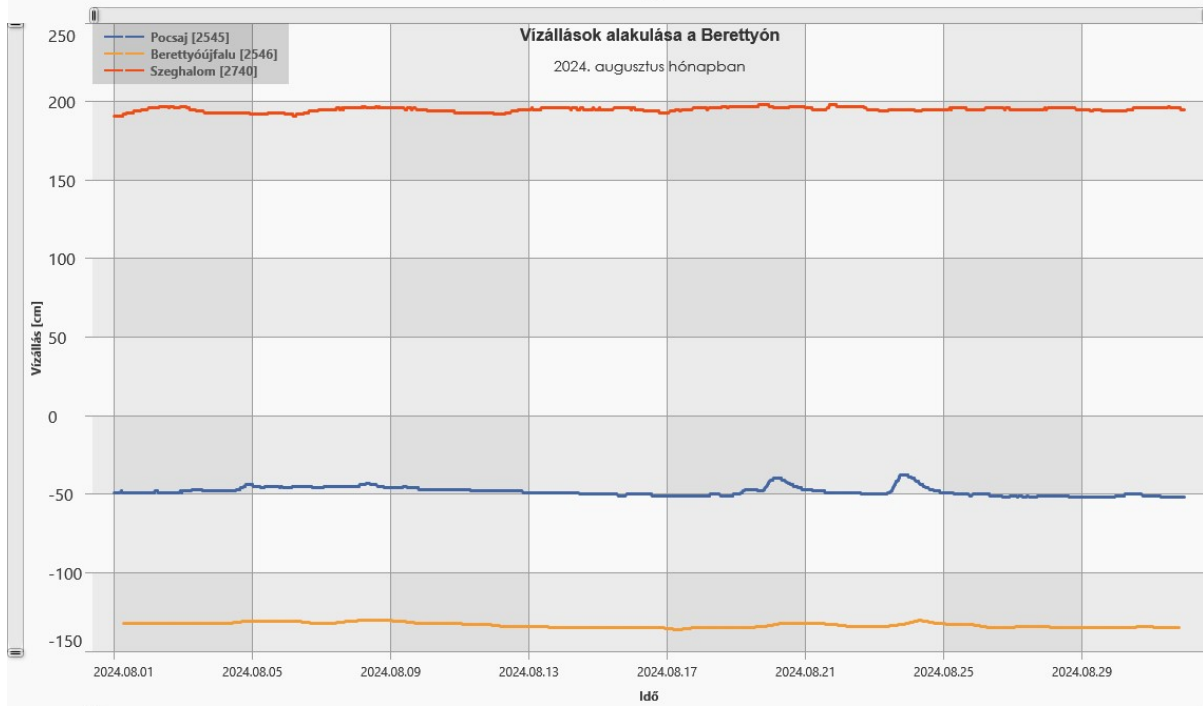
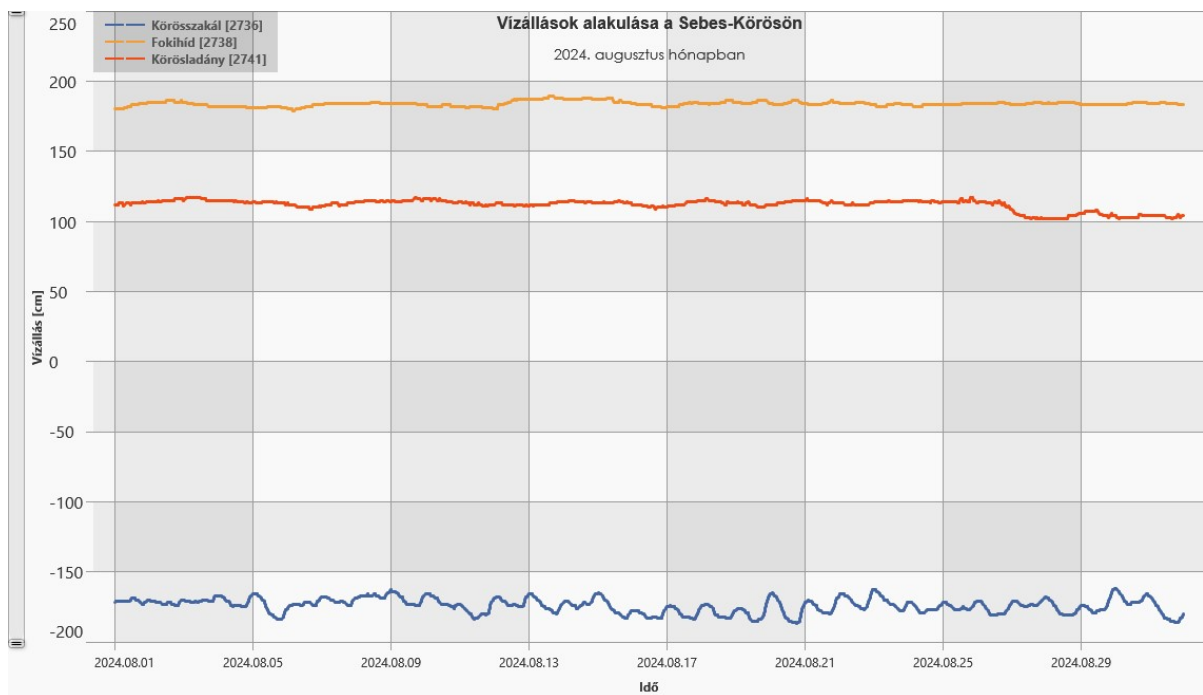
A Sebes-Körös vízjárása, amit a román területen történő vízkormányzás erősen befolyásol, ebben a hónapban is a kis- és középvízi tartományban mozgott. 2024. július 12-től a körösladányi duzzasztó +320 cm-es emelt duzzasztási szintet tart.

A Berettyó vízjárását a román területen történő vízkormányzások és a határon túli vízgyűjtőkön lehullott csapadék befolyásolta. A vízállások kis- és középvízi tartományban mozogtak. A folyó alsó szakaszán a körösladányi duzzasztás hatása érvényesült.

A Hortobágy-Berettyó felső szakaszán stagnáló vízállásokat figyelhettünk meg. A Körös-völgyi vízáradások biztosítására, vízkészletcsökkenés megelőzésére, az ágotai vészlezáromúnél medertározási céllal május 16-án mindkét nyílásba 150 cm magasságú, majd június 8-án további 50 cm magasságú betétpallókat helyezett be mindkét nyílásba a TIVIZIG. Július 29-től a mezőtúri Árvízkapunál alakított ki elzárást a KÖVIZIG, a régi Hármaz-zsilippel szabályozva az átfolyást.

Állomás	LKV (cm)	LNV (cm)	I. fok (cm)	II. fok (cm)	III. fok (cm)	Vízállás-tartomány augusztus hónapban (cm)	Vízhozam-tartomány augusztus hónapban (m ³ /s)
Tisza – Tokaj	-184	928	650	750	800	455 - 471	48,36 – 215,6
Tisza – Tiszadob	-310	783	n. a.	n. a.	n. a.	7 - 55	58,0 – 177,6
Tisza – Tiszadorogma	-130	883	n. a.	n. a.	n. a.	455 - 476	n. a.
Berettyó – Pocsaj	-77	542	400	450	500	-52 - -38	0,48 – 1,20
Berettyó – Berettyóújfalu	-166	512	300	400	450	-136 - -130	0,85 – 1,07
Berettyó – Szeghalom	-59	678	300	400	500	191 - 198	1,70 – 8,60
Sebes-Körös – Körösszakál	-198	518	250	350	400	-187 - -162	2,98 – 7,94
Sebes-Körös – Fokihíd	-52	700	n. a.	n. a.	n. a.	179 - 189	n. a.
Sebes-Körös – Körösladány	-68	815	400	500	600	102 - 117	6,25 – 9,52
Hortobágy-Berettyó – Ágota	-114	284	n. a.	n. a.	n. a.	63 - 71	n. a.
Hortobágy-Berettyó – Borz	28	438	250	300	350	164 - 193	n. a.
Hortobágy-Berettyó – Árvízkapu felső	-31	785	600	650	700	414 - 425	17,0 – 17,63

Tavaink vízállása

Tározó	Maximális üzemvízszint (cm)	Augusztus hónap végére jellemző vízállás (08. 30-án, cm)
Fancsika I.	200	n. m.
Fancsika II.	300	n. m.
Fancsika III.	135	n. m.
Halápi tározó	177	n. m.
Bodzás tározó	220	n. m.
Vekeri-tó	165	22

3. Felszín alatti vizek hidrológiai jellemzői:

3.a. Talajvíz helyzet értékelése:

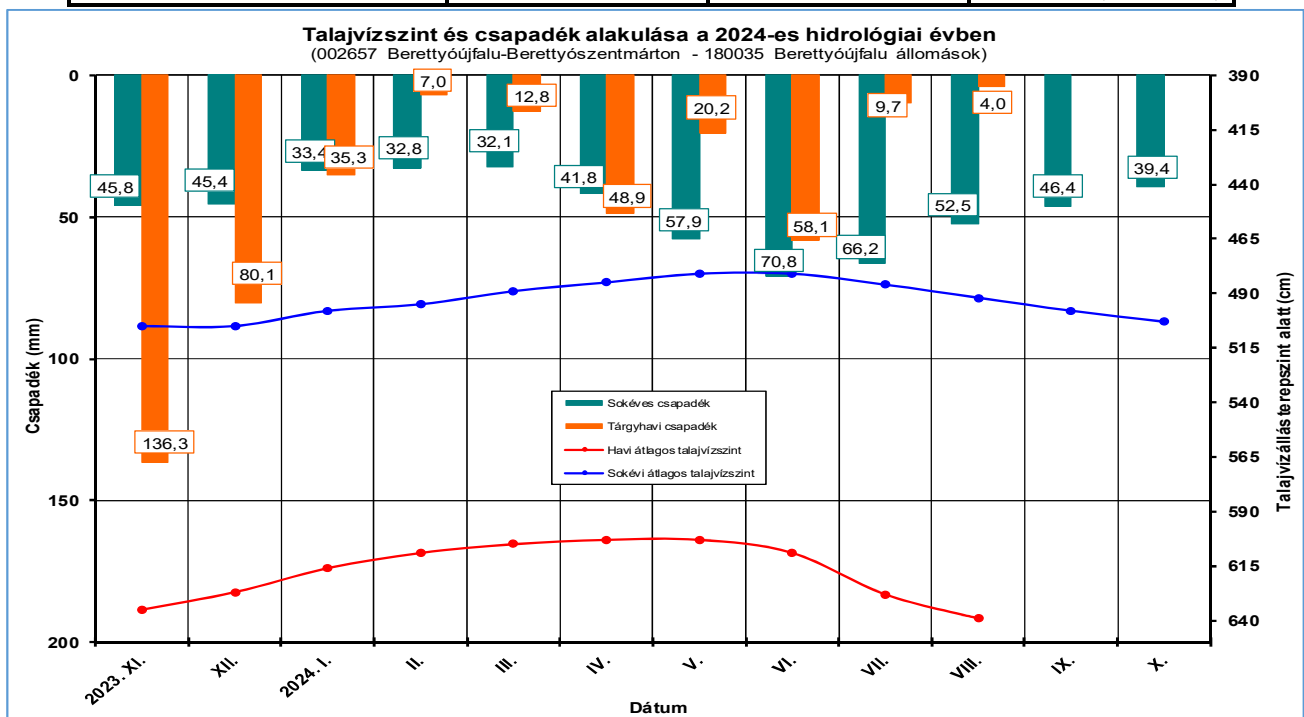
(A kiértékelés a táblázatban szereplő 9 db kút átlaga alapján történt.)

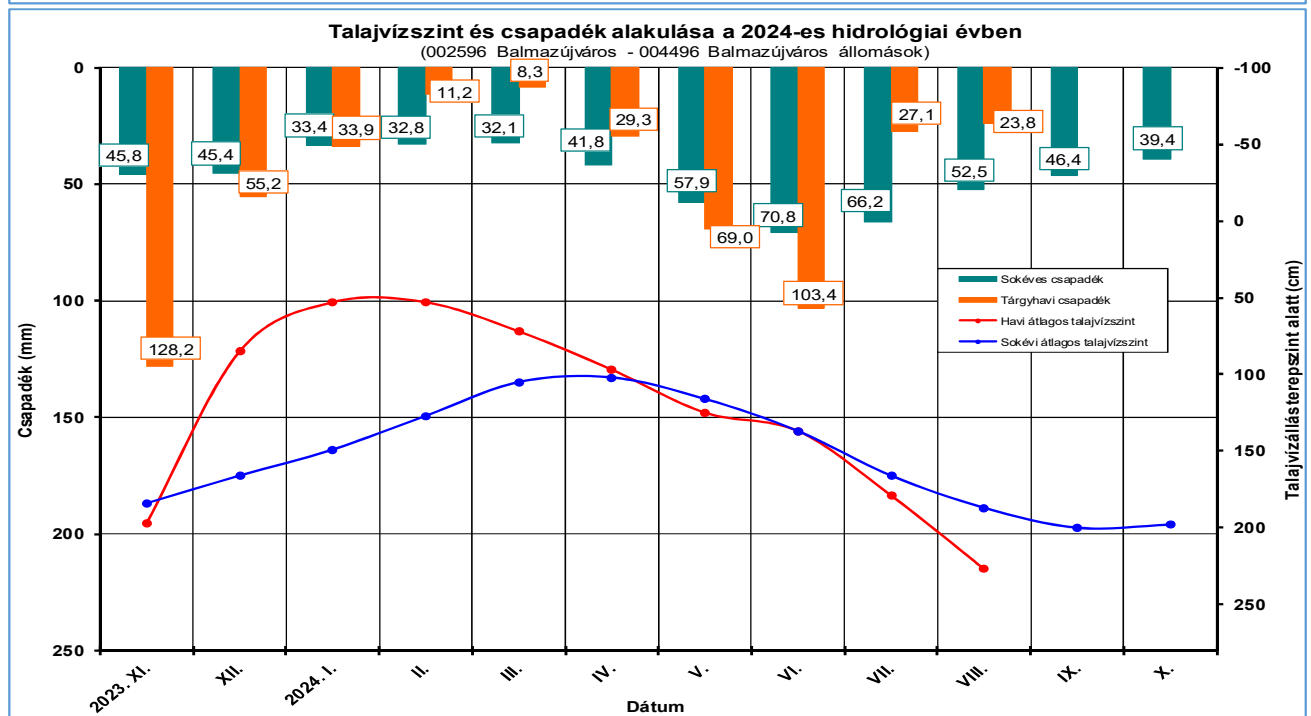
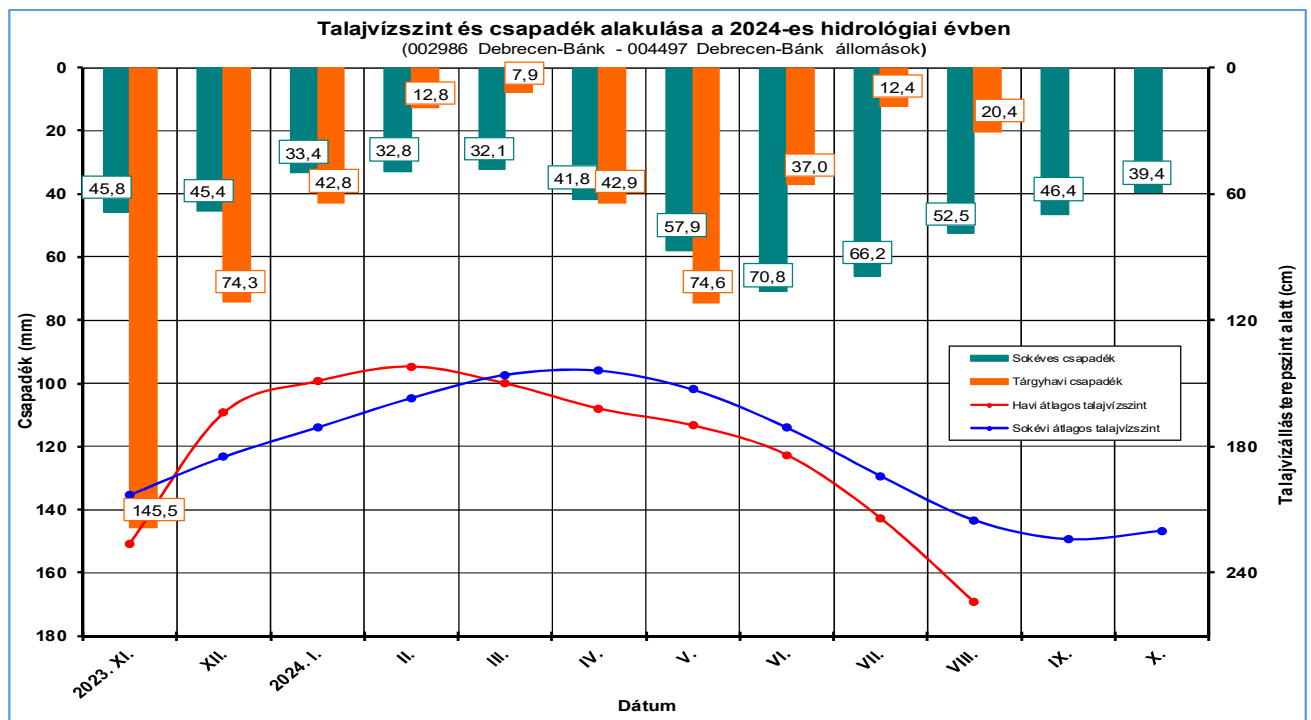
Működési területünkön augusztus hónapban 211 - 639 cm terepszint alatti mélységtartományban helyezkedett el a talajvíztükör. Az augusztusban mért talajvízszintek területi átlaga 31,1 cm-rel csökkent a július hónapban észlelt vízszintekhez képest.

A sokéves átlagnál 67,6 cm-rel alacsonyabb volt az augusztus havi középérték. A sokéves átlagtól legnagyobb eltérést, 147 cm-t Berettyóújfalu térségében észleltük. A talajvízszint süllyedés egyes területek olyan mértékű, hogy a nyíradonyi állomásunk 2021. november végétől kiszáradt állapotot mutat.

3.b. Havi átlagos talajvízállás terepszint alatt

Talajvízkút törzsszáma, helye	Augusztus		LNV (cm)/(dátum)
	Sokéves (cm)	Tárgyévi (cm)	
002567 Tiszalök	302	409	125 (1985. 03.)
002693 Polgár-Alsórét	243	366	173 (2011. 01.)
002583 Egyek	288	422	+14 (1971. 02.)
002596 Balmazújváros	116	227	4 (1986. 02.)
002609 Debrecen	280	308	217 (1980. 07.)
002629 Kaba	182	271	53 (1980. 08.)
002657 Berettyóújfalu	481	639	300 (2012. 10.)
002656 Komádi	103	211	+14 (1999. 02.)
002986 Debrecen-Bánk	153	254	127 (2006. 04.)

4. Vízgazdálkodási helyzet jellemzése:

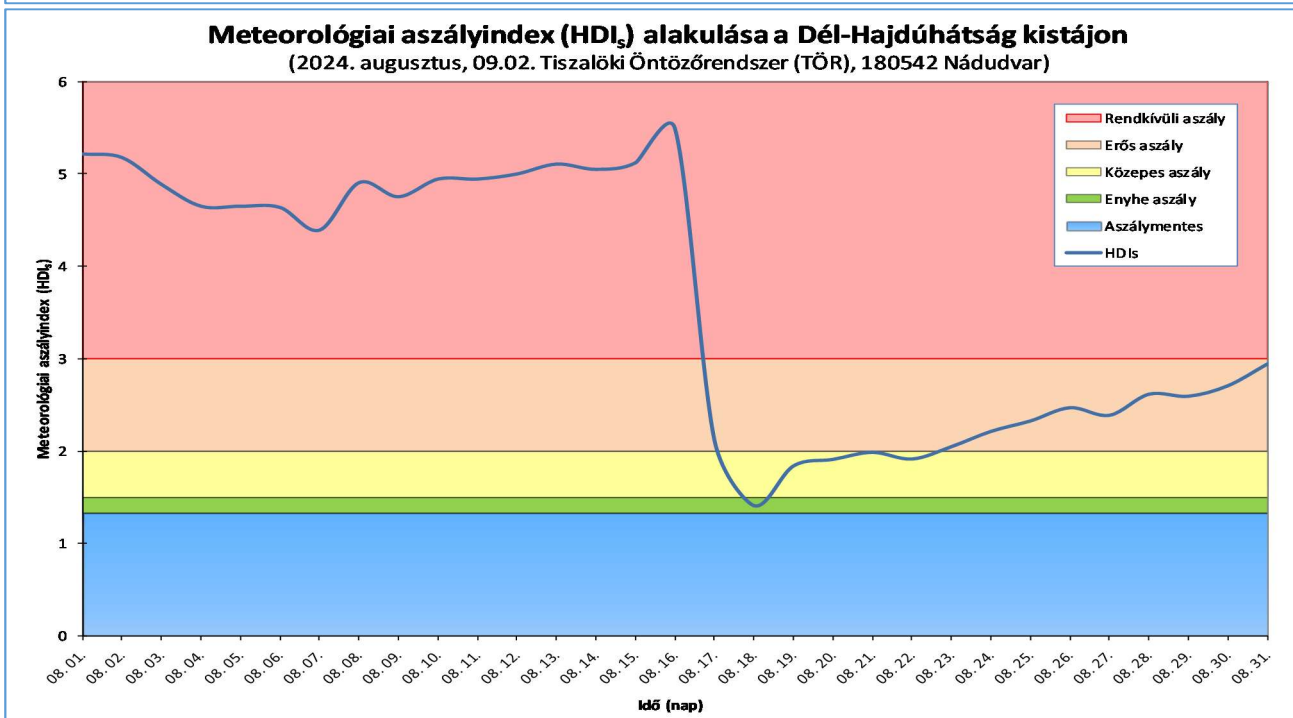
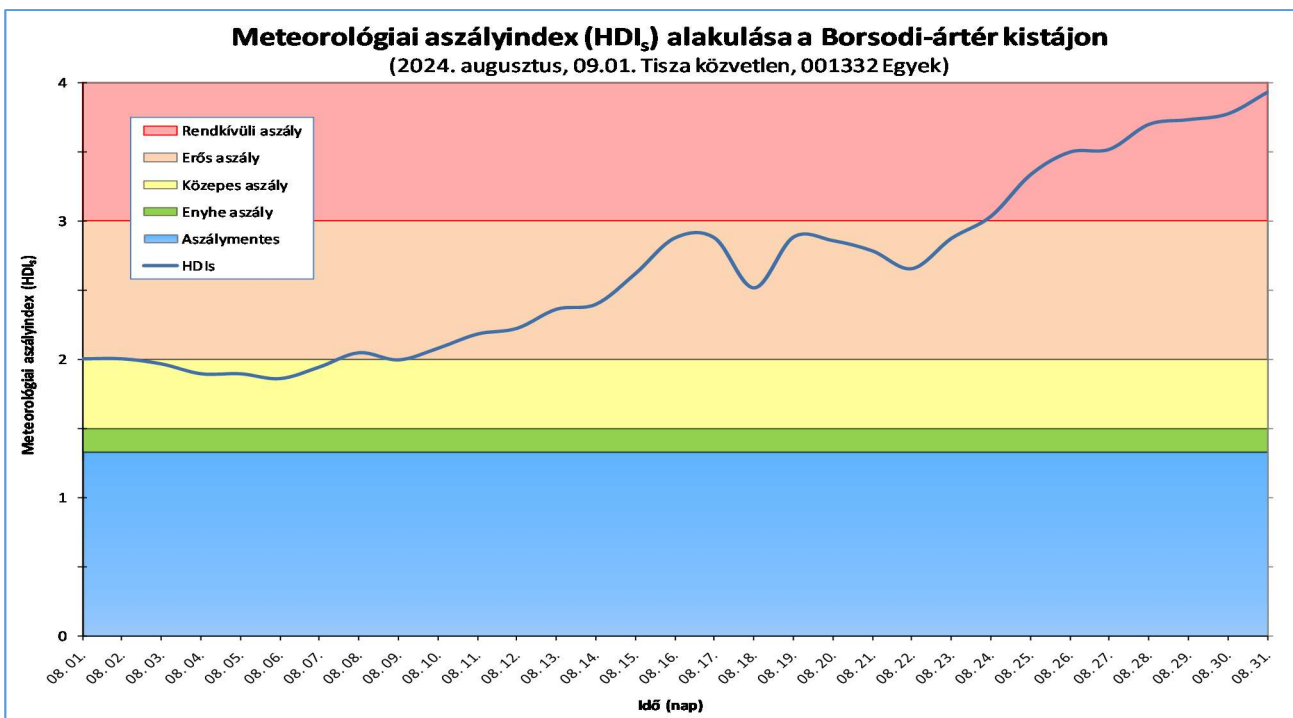
A Szegedi Tudományegyetem és az ATIVIZIG által 2015-2016 folyamán kidolgozott új hazai aszályindex alkalmas a vízhiányos, aszályos időszak napi gyakorisággal számítható jellemzésére. A HDI (Hungarian Drought Index) felhasználja a napi csapadékmennyiségeket és a napi középhőmérsékleteket, a megelőző időszak adataiból napi víztartalékot becsül és a sokéves átlaghoz viszonyít. Értéke nem évszakfüggő: átlagos időjárású időszakban 1 körül van az értéke, átlagosnál csapadékosabb vagy hűvösebb időszakban ez alatt, szárazság idején pedig felette.

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet 4. melléklete szerint a HDI_s (meteorológiai aszályindex) értéke alapján a vízháztartási helyzet minősítése:

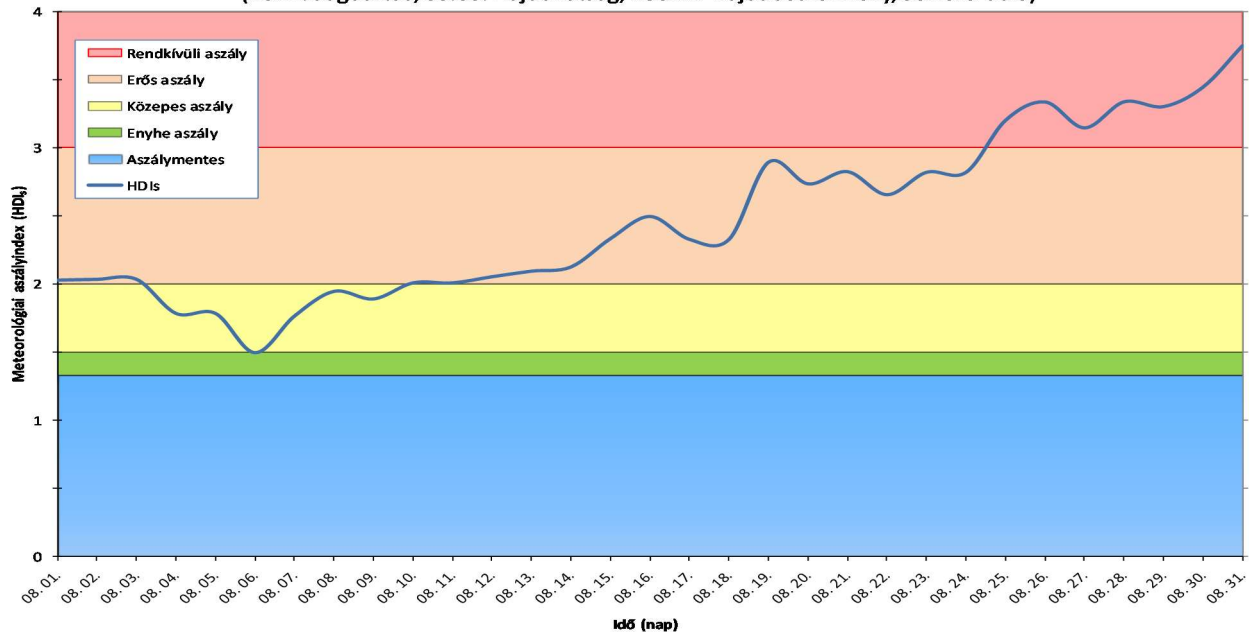
- $HDI_s < 1,33$: aszálymentes
- $1,33 \leq HDI_s < 1,5$: enyhe aszály
- $1,5 \leq HDI_s < 2,0$: közepes aszály
- $2,0 \leq HDI_s < 3,0$: erős aszály
- $3,0 \leq HDI_s$: rendkívüli aszály

Az ország területén 2016-2021-ben a vízügyi szolgálat 112 db automata mérőállomást létesített az Operatív Aszálymonitoring Rendszer részeként. A TIVIZIG működési területén 9 db ilyen állomás üzemel. Az állomáshálózatban mért paramétereiből kiszámított meteorológiai aszályindex (HDI_s) értékeinek alakulását havi átlag formájában a következő táblázatban, és a napi értékeit augusztus hónap folyamán grafikonokban szemléltetjük. Az alábbi táblázat és az ábrák jól szemléltetik, hogy a július hónapban kezdődött erős és rendkívül aszályos időszak augusztusban folytatódott.

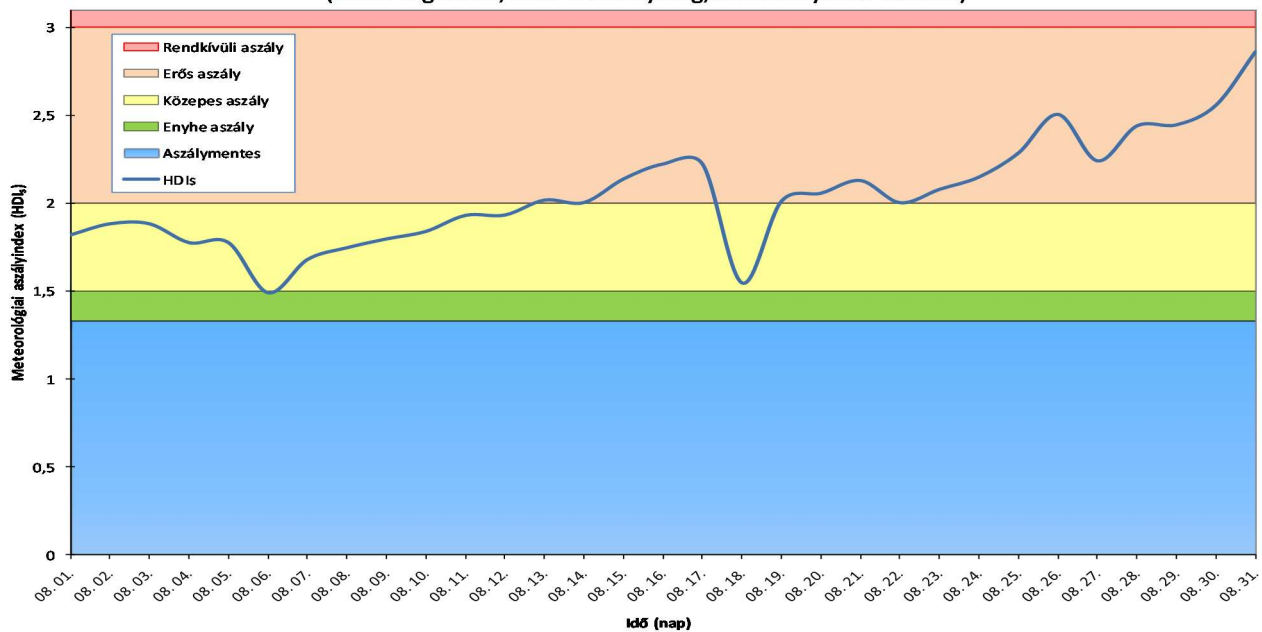
Tájegység	2023. 11. hó	2023. 12. hó	2024. 01. hó	2024. 02. hó	2024. 03. hó	2024. 04. hó	2024. 05. hó	2024. 06. hó	2024. 07. hó	2024. 08. hó	2024. 09. hó	2024. 10. hó
Borsodi ártér	0,68	0,65	0,77	1,04	1,42	1,68	1,34	0,88	1,33	2,65		
Hortobágy	0,65	0,65	0,76	1,02	1,48	1,73	1,43	0,71	1,24	2,19		
Hajdúhát Déli rész	0,70	0,68	0,80	1,05	1,50	1,61	1,47	0,86	1,44	2,48		
Hortobágy	0,64	0,68	0,77	0,99	1,37	1,51	1,49	1,31	1,91	3,51		
Berettyó-Kálló köze	0,74	0,69	0,86	1,12	1,58	1,59	1,35	1,19	1,85	1,97		
Bihari sík	0,99	0,69	0,89	1,21	1,66	1,44	1,42	1,37	1,43	3,30		
Dél-Hajdúhát	0,69	0,66	0,86	1,21	1,65	1,89	1,86	1,87	3,31	3,63		
Dél-Nyírség	0,70	0,69	0,80	0,98	1,42	1,37	1,14	0,79	1,09	2,05		
Hajdúhát Északi rész	0,68	0,69	0,78	1,01	1,39	1,50	1,31	0,68	1,26	2,30		

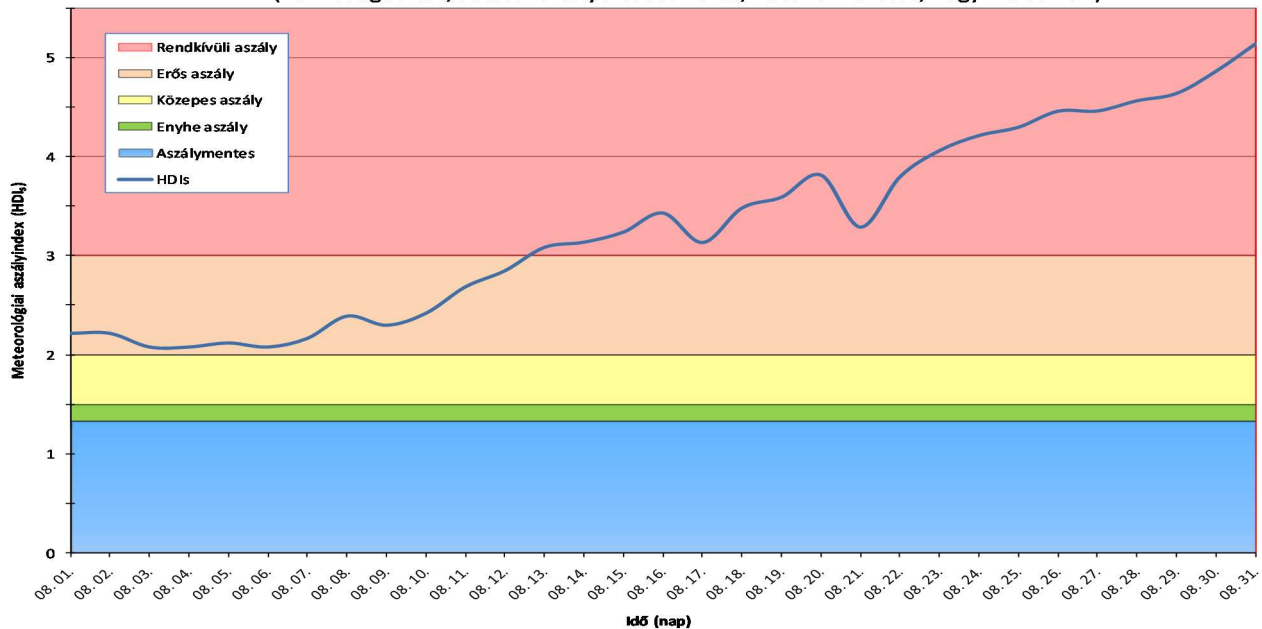
Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Hajdúhát kistérségben (2024. augusztus, 09.03. Hajdúháttság, 180427 Hajdúböszörmény, Serfőző-dűlő)

Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Dél-Nyírség kistérségben (2024. augusztus, 09.04. Alsó-Nyírség, 001333 Nyírmártonfalva)

Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Bihari sík kistérségben (2024. augusztus, 09.05. Berettyó-Sebes Körös, 180543 Mezősas, Nagy-Herés-kert)

5. Vízgazdálkodás:

5.a. Vízhasznosítás: A Tiszalöki Öntözőrendszer vízforgalma

Állomás	2023. augusztus átlagos vízleadás (m ³ /s)	2024. augusztus átlagos vízleadás (m ³ /s)	2024. augusztus minimum vízleadás (m ³ /s)	2024. augusztus maximum vízleadás (m ³ /s)
KFCS – Tiszavasvári	16,87	21,02	16,83	24,97
NYFCS – Tiszavasvári	3,37	3,62	3,16	4,09
KFCS – Bakonszeg	4,38	3,91	3,47	4,04
Hortobágy-Berettyó - Ágota	6,8	n. a.	n. a.	n. a.

5.b. Ivóvízellátás: Zavartalan volt.

6. Vízkárelhárítás:

6.1. Árvízvédelem: augusztus hónapban a TIVIZIG működési területén árvízvédelmi készültség elrendelésére nem került sor.

6.2. Belvízvédelem: augusztus hónapban a TIVIZIG működési területén belvízvédelmi készültség elrendelésére nem került sor.

6.3. Vízhiány elleni védekezés: augusztus hónapban a TIVIZIG működési területén négy vízhiányvédelmi körzetben volt érvényben védelmi fokozat:

Szakasz	Vízhiányvédelmi körzet	Fokozat	Időtartam
09.01.	Tisza közvetlen	II. fok	2024. 05. 10. 08:00 -
09.02.	Tiszalöki öntözőrendszer (TÖR)	II. fok	2024. 05. 10. 08:00 -
09.03.	Hajdúháság	II. fok	2024. 08. 03. 08:00 -
09.05.	Berettyó - Sebes körös	II. fok	2024. 08. 03. 08:00 -

6.4. Vízminőség-védelem: augusztus hónapban a TIVIZIG működési területén vízminőség-védelmi esemény nem történt.

Debrecen, 2024. szeptember 30.

Marosi Zoárd
osztályvezető

Összeállították:

Kunkli Zoltán vízrajzi csoportirányító
Mészárosné Balogh Anna Edit adminisztrátor
Cseh Viktor vízrajzi ügyintéző
Veres Imre szakágazati vezető